

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

05 травня 2023 року

Київ

№60

Про затвердження Положення про здійснення
Національним банком України безвізного
нагляду на платіжному ринку за небанківськими
надавачами платіжних послуг, надавачами
обмежених платіжних послуг

Відповідно до статей 7, 15, 55¹, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 8, 78, 81 Закону України “Про платіжні послуги”, з метою врегулювання порядку здійснення нагляду за діяльністю небанківських надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг у формі безвізного нагляду Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Положення про здійснення Національним банком України безвізного нагляду на платіжному ринку за небанківськими надавачами платіжних послуг, надавачами обмежених платіжних послуг (далі – Положення), що додається.

2. Департаменту методології регулювання діяльності небанківських фінансових установ (Сергій Савчук) після офіційного опублікування довести до відома небанківських надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Андрій ПИШНИЙ

Інд. 33

Положення
про здійснення Національним банком України безвиїзного нагляду на
платіжному ринку за небанківськими надавачами платіжних послуг,
надавачами обмежених платіжних послуг

I. Загальні положення

1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України “Про Національний банк України”, “Про платіжні послуги” з метою:

1) установлення порядку здійснення безвиїзного нагляду за діяльністю небанківських надавачів платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг;

2) забезпечення дотримання небанківськими надавачами платіжних послуг, надавачами обмежених платіжних послуг пруденційних нормативів, вимог законодавства, що регулює порядок здійснення платіжних операцій (крім законодавства, передбаченого частиною другою статті 82 Закону України “Про платіжні послуги”), законодавства щодо інформаційної безпеки та забезпечення безперервності надання платіжних послуг, законодавства, що регулює відносини між надавачами та користувачами платіжних послуг, законодавства, виконання вимог якого є умовою авторизації діяльності відповідно до Закону України “Про платіжні послуги” (далі – Вимоги).

2. Терміни в цьому Положенні вживаються в такому значенні:

1) безвиїзний нагляд – форма здійснення Національним банком України (далі – Національний банк) нагляду за діяльністю небанківських надавачів фінансових платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг з метою забезпечення дотримання ними Вимог без відвідування їх за місцезнаходженням;

2) єдина електронна адреса об'єкта безвиїзного нагляду – адреса електронної пошти об'єкта безвиїзного нагляду для здійснення офіційної комунікації з Національним банком, надана Національному банку відповідно до нормативно-правових актів Національного банку, що визначають порядок здійснення авторизації діяльності надавачів фінансових платіжних послуг та обмежених платіжних послуг, ліцензування та реєстрації надавачів фінансових

послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг (далі – електронна адреса);

3) небанківський надавач фінансових платіжних послуг – платіжна установа (мала платіжна установа), філія іноземної платіжної установи/установи електронних грошей, установа електронних грошей, фінансова установа, що має право на надання платіжних послуг, оператор поштового зв'язку;

4) об'єкти безвізного нагляду – небанківські надавачі фінансових платіжних послуг, надавачі обмежених платіжних послуг, щодо яких Національним банком здійснюється безвізний нагляд;

5) поштова адреса об'єкта безвізного нагляду (далі – поштова адреса) – відомості про місцезнаходження об'єкта безвізного нагляду, що містяться в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань;

6) уповноважена посадова особа Національного банку – Голова Національного банку, його перший заступник та заступники Голови Національного банку, керівник структурного підрозділу Національного банку, до функцій якого належить здійснення безвізного нагляду за діяльністю небанківських надавачів фінансових платіжних послуг, надавачів обмежених платіжних послуг (далі – структурний підрозділ із нагляду на платіжному ринку), заступник керівника структурного підрозділу з нагляду на платіжному ринку, керівник підрозділу в складі структурного підрозділу із нагляду на платіжному ринку, його заступник або особи, які виконують їхні обов'язки, керівник структурного підрозділу Національного банку, до функцій якого належить здійснення ліцензування та/або реєстрації юридичних осіб та філій іноземних платіжних установ на території України, які мають намір здійснювати діяльність із надання всіх або окремих платіжних послуг або обмежених платіжних послуг (далі – структурний підрозділ із ліцензування), заступник керівника структурного підрозділу з ліцензування, керівник підрозділу у складі структурного підрозділу з ліцензування, його заступник або особи, які виконують їхні обов'язки.

Інші терміни, що використовуються в цьому Положенні, вживаються в значеннях, наведених у законодавстві України.

3. Вимоги цього Положення не застосовуються до здійснення безвізного нагляду за:

1) діяльністю надавачів нефінансових платіжних послуг;

2) діяльністю надавачів послуг, що надаються особами, які отримали ліцензію з надання банкам послуг з інкасації, із зарахування інкасованих коштів на власний рахунок та подальшого їх перерахування суб'єктам господарювання

на їхні поточні рахунки за реквізитами та у строк, визначені умовами договорів з урахуванням вимог законодавства України;

3) додержанням законодавства:

що регулює відносини між надавачами платіжних послуг та користувачами платіжних послуг, які є споживачами;

про захист прав споживачів фінансових послуг (включаючи фінансові платіжні послуги) та обмежених платіжних послуг, включаючи вимоги щодо взаємодії зі споживачами під час врегулювання простроченої заборгованості;

під час здійснення безвізного нагляду на ринках небанківських фінансових послуг (крім фінансових платіжних послуг);

щодо реклами на платіжному ринку.

4. Здійснення безвізного нагляду за додержанням законодавства, зазначеного в підпункті 3 пункту 3 розділу I цього Положення, регулюється окремими нормативно-правовими актами Національного банку.

5. Національний банк здійснює безвізний нагляд за діяльністю об'єктів безвізного нагляду з метою забезпечення:

1) дотримання об'єктами безвізного нагляду вимог законодавства України:

що регулює порядок здійснення платіжних операцій (крім законодавства, передбаченого частиною другою статті 82 Закону України "Про платіжні послуги");

що регулює відносини між надавачами та користувачами платіжних послуг;

щодо інформаційної безпеки та забезпечення безперервності надання платіжних послуг;

виконання вимог якого є умовою авторизації діяльності відповідно до Закону України "Про платіжні послуги";

2) дотримання небанківськими надавачами фінансових платіжних послуг пруденційних нормативів;

3) виконання надавачами обмежених платіжних послуг вимог та заходів контролю щодо надання обмежених платіжних послуг, а також обмежень, установлених законодавством України.

II. Здійснення безвізного нагляду

6. Національний банк здійснює безвізний нагляд за діяльністю об'єктів безвізного нагляду на підставі аналізу звітності, копій документів, платіжних операцій, опитувальників, письмових пояснень, інформації, отриманої від об'єктів безвізного нагляду, від підрозділів Національного банку, державних органів, центральних банків та інших регуляторних органів іноземних держав, міжнародних організацій, учасників платіжних ринків іноземних держав, а також

іншої інформації та документів, отриманих ним під час виконання своїх функцій, уключаючи інформацію/документи з офіційних джерел.

7. Національний банк за результатами безвізного нагляду встановлює наявність:

1) порушень об'єктом безвізного нагляду Вимог;

2) негативних тенденцій (негативної динаміки стосовно діяльності об'єкта безвізного нагляду в частині дотримання ним Вимог, що може свідчити про погіршення фінансового стану та/або неналежне виконання зобов'язань за договорами про надання фінансових платіжних та обмежених платіжних послуг) у діяльності об'єкта безвізного нагляду;

3) фактів невиконання об'єктом безвізного нагляду рішень Національного банку про застосування до нього заходів впливу;

4) фактів невиконання надавачем обмежених платіжних послуг вимог та заходів контролю щодо надання обмежених платіжних послуг, а також обмежень, установлених законодавством України;

5) передбачених нормативно-правовими актами Національного банку підстав для проведення Національним банком позапланової перевірки об'єктів безвізного нагляду.

III. Взаємодія та обмін інформацією під час здійснення безвізного нагляду

8. Національний банк відповідно до частини першої статті 57 Закону України "Про Національний банк України" та частин шостої і восьмої статті 81 Закону України "Про платіжні послуги" для здійснення безвізного нагляду в межах своїх повноважень у сфері державного регулювання платіжного ринку надсилає об'єкту безвізного нагляду письмову вимогу:

1) у формі електронного документа, підписаного кваліфікованим електронним підписом (далі – КЕП) уповноваженої посадової особи Національного банку, – на електронну адресу об'єкта безвізного нагляду; або

2) у паперовій формі/у формі паперової копії електронного документа, засвідченої в установленому Національним банком порядку (у випадках, визначених у пункті 11 розділу III цього Положення), – на поштову адресу.

9. Національний банк має право надіслати письмову вимогу щодо необхідності:

1) отримання від об'єкта безвізного нагляду інформації/пояснень з питань його діяльності/копій документів для цілей здійснення безвізного нагляду;

2) отримання від об'єкта безвізного нагляду інформації/пояснень стосовно виявлення фактів, які можуть свідчити про порушення об'єктом безвізного нагляду Вимог;

3) усунення об'єктом безвізного нагляду порушень Вимог.

10. У письмовій вимозі зазначаються:

1) підстави, що зумовили потребу її направлення;

2) опис фактів, які можуть свідчити/свідчать про порушення об'єктом безвізного нагляду Вимог (у разі направлення письмової вимоги з підстав, визначених у підпунктах 2, 3 пункту 9 розділу III цього Положення);

3) перелік інформації/копій документів, які об'єкт безвізного нагляду зобов'язаний надати Національному банку, та/або питання діяльності об'єкта безвізного нагляду, щодо яких Національний банк вимагає надати пояснення;

4) вимоги про усунення об'єктом безвізного нагляду, його керівником порушень Вимог у строки, установлені Національним банком (у разі направлення письмової вимоги з підстави, визначеної в підпункті 3 пункту 9 розділу III цього Положення);

5) строк надання об'єктом безвізного нагляду інформації/пояснень з питань його діяльності/копій документів у відповідь на таку вимогу.

Національний банк установлює строк надання об'єктом безвізного нагляду інформації/пояснень з питань його діяльності/копій документів у відповідь на письмову вимогу з урахуванням характеру проблем, обставин та умов конкретної ситуації, обсягів і строків надання інформації та документів, але не менший ніж два робочих дні з дня її направлення.

11. Письмова вимога Національного банку, надіслана об'єкту безвізного нагляду, вважається належним чином відправленою:

1) у формі електронного документа засобами системи електронної пошти Національного банку (за умови підключення об'єкта безвізного нагляду до системи електронної пошти Національного банку);

2) у формі електронного документа на електронну адресу – за умови одержання на електронну пошту/електронну поштову скриньку Національного банку підтвердження доставлення цієї письмової вимоги на електронну адресу;

3) у паперовій формі/у формі паперової копії електронного документа – за умови її надсилання рекомендованим листом на поштову адресу, якщо Національним банком не отримано підтвердження про доставлення письмової вимоги у формі електронного документа.

12. Об'єкти безвиїзного нагляду зобов'язані в установлений Національним банком строк надавати до Національного банку повну та достовірну інформацію/копії документів належної якості, у порядку та формі, що визначені цим Положенням.

13. Об'єкт безвиїзного нагляду зобов'язаний надсилати інформацію/пояснення з питань його діяльності/копії документів до Національного банку:

1) засобами системи електронної пошти Національного банку (за умови підключення до системи електронної пошти Національного банку) або на електронну поштову скриньку Національного банку з накладенням КЕП;

2) за відсутності можливості надіслати у спосіб, визначений у підпункті 1 пункту 13 розділу II цього Положення, або якщо це прямо зазначено в письмовій вимозі – на поштову адресу Національного банку рекомендованим листом з описом вкладення.

14. Об'єкт безвиїзного нагляду надає Національному банку на його письмову вимогу інформацію/пояснення з питань його діяльності/копії документів одним із таких способів:

1) в електронній формі з накладенням КЕП через вебпортал Національного банку, інформація щодо якого розміщується на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку. Технічні вимоги щодо формування файлів, накладення КЕП, завантаження файлів через вебпортал Національного банку розміщуються на вебпорталі Національного банку;

2) в електронній формі засобами системи електронної пошти Національного банку (за умови підключення до системи електронної пошти Національного банку);

3) в електронній формі з накладенням КЕП разом з електронним повідомленням на офіційну електронну поштову скриньку Національного банку nbu@bank.gov.ua;

4) у паперовій формі з одночасним обов'язковим поданням електронних копій цих документів без накладення КЕП на цифрових носіях інформації (USB-флешнакопичувачах).

15. Електронні копії документів створюються шляхом сканування з паперових носіїв документів з урахуванням таких вимог:

1) документ сканується у файл формату pdf;

2) сканована копія кожного окремого документа зберігається як окремий файл;

- 3) файл повинен мати коротку назву латинськими літерами, що відображає зміст і реквізити документа;
- 4) документи, що містять більше однієї сторінки, скануються в один файл;
- 5) роздільна здатність сканування має бути не нижче ніж 300 dpi.

16. Копії документів, що передаються об'єктом безвізного нагляду до Національного банку в паперовій формі, повинні бути належної якості (розміром шрифту, що дає змогу прочитати всі зазначені в них відомості), засвідчені підписом керівника/уповноваженої особи об'єкта безвізного нагляду із зазначенням найменування його/її посади (якщо особа є працівником об'єкта безвізного нагляду), ініціалів (ініціалу імені) та прізвища, дати засвідчення та проставленням напису "Згідно з оригіналом".

Сторінки (аркуші) копії документа, який подається об'єктом безвізного нагляду до Національного банку в паперовій формі та складається з двох і більше сторінок (аркушів), повинні бути пронумеровані, прошиті та на зворотному боці останнього аркуша такої копії на окремому невеликому аркуші, що наклеюється на місці скріплення ниток, зазначається напис: "Пронумеровано та прошито ... арк." (зазначається кількість аркушів цифрами та словами) і проставляється відмітка про засвідчення копії документа в порядку, визначеному в абзаці першому пункту 16 розділу III цього Положення.

На лицьовому боці у верхньому правому куті першого аркуша копії документа проставляється відмітка "Копія".

17. Копії документів, складених іноземною мовою, для подання до Національного банку мають бути перекладені українською мовою (справжність підпису перекладача засвідчується нотаріально). Копії, зроблені з документів, що складені іноземною та українською мовами одночасно, перекладу не потребують.

Документи, які видані в іноземній країні, для подання до Національного банку мають бути легалізовані в установленому законодавством України порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

18. Об'єкт безвізного нагляду зобов'язаний подати у строк, установлений Національним банком у письмовій вимозі, надісланій відповідно до підпункту 3 пункту 9 розділу III цього Положення, з урахуванням вимог пунктів 12–14 розділу III цього Положення інформацію/копії документів, які підтверджують усунення порушення Вимог.

19. Національний банк має право з метою обговорення питань, що виникають у межах здійснення безвізного нагляду, ініціювати проведення зустрічі з власниками істотної участі/керівником власника істотної участі – юридичної особи, керівником/особою, яка виконує обов'язки керівника об'єкта

безвізного нагляду/іншою посадовою особою об'єкта безвізного нагляду (за наявності фактів, які свідчать про дії або бездіяльність цієї посадової особи, що можуть свідчити про порушення Вимог) (далі – запрошена особа) шляхом направлення об'єкту безвізного нагляду відповідного запрошення.

Національний банк надсилає запрошення на зустріч не пізніше ніж за три робочих дні до дати проведення робочої зустрічі з урахуванням вимог пунктів 8 та 11 розділу III цього Положення.

20. Національний банк зобов'язаний визначити в запрошенні на зустріч:

1) дату, час, місце та спосіб проведення зустрічі;

2) питання/підстави, які є предметом для проведення зустрічі;

3) спосіб (способи) участі запрошеної особи в зустрічі із зазначенням строку, протягом якого запрошена особа зобов'язана підтвердити обраний спосіб участі (за наявності двох та більше способів участі).

Запрошена особа має право брати участь у зустрічі особисто або дистанційно за допомогою засобів аудіо-, відеозв'язку;

4) порядок надання об'єктом безвізного нагляду Національному банку інформації (ідентифікаційних даних) про запрошену особу та документів, що підтверджують повноваження щодо участі в зустрічі запрошеної особи.

21. Запрошена особа має право брати участь у зустрічі особисто/разом із перекладачем/уповноваженим представником.

У зустрічі має право брати участь представник об'єкта безвізного нагляду/власника істотної участі в разі отримання Національним банком повідомлення від об'єкта безвізного нагляду про неможливість участі запрошеної особи в зустрічі особисто.

Об'єкт безвізного нагляду для участі в зустрічі має надати до Національного банку інформацію (ідентифікаційні дані) про запрошену особу/представника об'єкта безвізного нагляду в порядку, зазначеному в запрошенні Національного банку.

Запрошена особа, а також представник об'єкта безвізного нагляду/власника істотної участі, яким делеговано повноваження щодо участі в зустрічі, для участі в зустрічі мають надати документи, що підтверджують їхні повноваження, у порядку, зазначеному в запрошенні на зустріч.

22. Національний банк має право здійснювати аудіо- та відеозапис робочої зустрічі відповідно до законодавства України.

23. Національний банк у разі виявлення порушення вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку, за результатами здійснення безвізного нагляду на платіжному ринку має право застосувати захід впливу відповідно до Закону України "Про платіжні послуги" та в порядку, визначеному

нормативно-правовим актом Національного банку з питань застосування заходів впливу за порушення вимог законодавства, що регулює діяльність на платіжному ринку.

24. Національний банк здійснює контроль за усуненням об'єктами безвізного нагляду порушень та виконанням застосованих до них за результатів нагляду заходів впливу.